

عنوان مقاله:

بررسی مقایسه ای مفهوم خیال از دیدگاه ابن عربی و مولانا

محل انتشار:

فصلنامه جستارهای نوین ادبی، دوره 42، شماره 3 (سال: 1388)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

فرزانه علوی زاده - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی مشهد

محمد تقوی - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

بیشتر عرفا بر این اعتقادند که عالم خیال، عالم تجسم مثالی است. عالم واسطه، بین عقول محض و محسوسات که در آن ارواح تجسم و اجسام مجرد می یابند. از جمله کسانی که به این مفهوم پرداخته، عالم بزرگ محیی الدین ابن عربی است. مفهوم خیال در تفکر ابن عربی با توجه به دیدگاه وحدت وجودی و تلقی خاص او از ماسوی الله، بسطی عمیق می یابد که از حد واسطه صرف بودن میان محسوسات و عقول محض، فراتر می رود. در نگاه ابن عربی ماسوی الله به مفهوم وسیع خود دارای معنای مثالی است که دلالت بر وجود مطلق می کند. وی معتقد است هر آنچه در بطن خود حقیقتی دارد خیال است. مولانا نیز در مثنوی به خیال و عوالم آن پرداخته است. هرچند مفهوم خیال در مثنوی مولوی کاملاً قابل تطبیق با نظریه خیال ابن عربی نیست، اما ما در این تحقیق برآنیم تا با ارایه شواهد کافی نشان دهیم میان این دو شباهتهایی در باب مبحث خیال وجود دارد، هرچند همان گونه که شیوه همیشگی مولاناست مفهوم خیال در صافی ذهن او تا حدی تغییر یافته است. لذا در این مجال، ضمن بررسی و تحلیل دیدگاه ابن عربی بزرگ، به ذکر شواهدی که نشان دهنده این هماهنگی و مشابهت است، می پردازیم.

کلمات کلیدی:

خیال، حقیقت، عالم مثال، صور مثالیه، انسان کامل، ابن عربی، مولانا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/631097>

